

se de essentia; aliud est esse essentiam; ut nuper diximus.

VI. Opponit P. Saguens tom. i. theol. disp. i. ar. 6. assert. unica. Quavis demonstratio, ut vere sit talis, procedere debet eo universali modo, ut in omnium mentibus sit ineluctabilis; sic non procedit Cartesii demonstratio: ergo non est vera demonstratio. Probat minorem. Demonstratio Cartesii est ineluctabilis tantum illis mentibus, quæ clare, & distincte percipiunt existentiam actualem comprehendi in idea Dei; at qui non omnes hoc percipiunt: ergo demonstratio Cartesii non est universalis pro omnibus: ergo non est vera demonstratio. Alia argumenta proponit contra hanc eandem Cartesii demonstrationem P. Saguens, qui & ulterius asserit, eam Cartesium a S. Anselmo mutasse. Laudat nihilominus præstantissimum Philosophum, etiam verbis acerrimi Censoris sui, Illustrissimi Huetii, quod eam nova methodo expositam clariorem fecerit, atque præstantiorem.

Respondemus pro Cartesio, non esse opus, ut demonstrationes sint demonstrationes, quod ab omnibus mentibus percipiatur, intelligantur, & admittantur. Sunt enim in mundo mentes, non solum rudes, quæ non intelligunt, sed etiam pertinaces, quæ intelligere nolunt. Et si ex his una, aut altera aliter concepit ideam Dei, non equidem ipsa concepit Deum, sed aliud, quod Deum esse fingit. Omnes quidem mentes, quæ recta ratione discurrunt, quæ non præcipitanter, obstinate, & pertinaciter considerant, dum Deum percipiunt, omnes perfectiones in Deo debent cognoscere, adeoque existentiam, quæ est omnium perfectionum prima, saltem ordine. Hoc clare, & distincte percipiunt, si clare, & distincte, nostro modo percipiunt Deum; quod si non percipiunt, vel quia nolunt, vel quia nesciunt, non per hoc demonstratio definit esse demonstratio; quod quidem in omnibus demonstrationibus habere locum nemo non videt. Cæterum S. Anselmum in hujusce demonstrationis inventionem Cartesio prævisse, non est dedecus Cartesio, sed laus; dedecus esset, si non Ecclesiæ Doctor, at alicujus sectæ Minister ante ipsum errorem aliquem præfigurasset. Quod Cartesius de S. Anselmo nec verbum faciat, hoc indicat, quod potuit Cartesii mens cum S. Anselmi mente coincidere, at non potuerunt Cartesii oculi cum S. Anselmi operibus se conjungere. Sicut enim facile est, quod ingenia in cogitatis suis se uniformant, ita possibile est quoque, quod

singuli homines omnium hominum volumina non evolvant. Alia P. Saguens argumenta contra Cartesii demonstrationem ad trutinam non revocamus; iis enim hanc provinciam relinquimus, qui Cartesii discipuli, & sectatores, ad decus etiam, appellantur.

VII. Opponunt contra P. Magnani Demonstrationem. Per P. Magnanum existentia Dei demonstratur per Dei possibilitatem; sed possibilitas non est causa, neque radix, existentia: ergo nequit per Dei possibilitatem Dei existentia probari. Minor probatur. Idem non est radix, neque causa, sui ipsius; sed ex parte objecti idem est formalissime possibile esse, & esse existens: ergo possibilitas non est causa, neque radix, existentia.

Respondemus, possibilitatem non esse causam, neque radicem, existentia in entibus contingentibus, non vero in entibus necessariis. Possibilitas enim est præcendens a possibilitate entis necessarii, & a possibilitate entis contingentis. Quando vero concretatur in ente necessario, existentiam importat; quam quidem non importat, quando concretatur cum ente contingente. Ex animalitate præcisa a rationalitate, & irrationalitate, non probatur risivitas; at ex animalitate cum rationalitate concretata utique demonstratur. Unde nemo potest dicere; est animal: ergo est risivum. Bene tamen dicit; est animal rationale: ergo est risivum. Sic pariter in casu nostro; nemo dicit; est possibile: ergo est existens; quia contingens etiam est possibile, & tamen non existit; ut alter mundus. Bene vero dicit; ens necessarium est possibile: ergo est existens; quia non repugnantia ex una parte ad essendum, per possibilitatem importata, & necessitas essendi ex altera parte, hoc ipso, quod ens necessarium non repugnat, omnino faciunt, quod existat. Et tamen possibilitas non est ipsamet existentia, quia aliter ita esset etiam in ente contingentis; talis quidem possibilitas, scilicet entis necessarii hoc importat; sed non importat, quia solum possibile, sed quia possibile, & necessarium.

VIII. Arguunt Adversarii, seu potius respondent impugnando demonstrationes quasi a priori, pro Dei existentia, a nobis in hac Dissertatione propositas. Primo dicunt, per illas probari duntaxat existentiam formalem Dei, non vero objectivam, & realem; scilicet, quod Deus non possit concipi sine existentia, non autem, quod a parte rei habeat existentiam; quod esset probandum.